

Žena s tisoč srci

Med letošnjimi nagrajenci občine Ljubljana-Center verjetno zavzema posebno mesto sodnica ljubljanskega okrožnega sodišča **MARIJA LULIK-PE-TERNELOVA**, ki je svoje življenje in vse sile posvetila skrbi za mladino in ponovno socializacijo »ptičkov brez gnezda«, ki jih vsak dan srečuje v hiši pravice.

Srečali smo jo v delovni sobi, med kupi aktov, ko je pogljobljeno študirala primere, s katerimi se bo srečala v prihodnjih dneh.

Povprašali smo jo, koliko časa je že mladinska sodnica in kaj jo je pripeljalo na to delovno mesto.

»Z mladino delam že 20 let, predvsem pa po letu 1959, po novelaciji Kazenskega zakonika. Poklic mladinske sodnice je bila moja večna želja. Mladino imam rada in vem, da mladoletni prestopniki še niso kriminalci, z njimi se da sodelovati, da se jih prevzgojijo, če se s tem delom začne pravočasno. Ponavadi pa intervencija družbe žal pride prekasno, zato imajo vzgojitelji v najtežjih primerih malo uspeha. Mladinsko sodstvo mora biti le člen v vzgojnem procesu, saj v njem igrajo veliko vlogo tudi drugi faktorji.«

S kakšnimi težavami se bori slovenski mladinsko sodstvo, vsa preventivna in prevzgojna dejavnost?

»Omenila sem že prepozno ukrepanje in ugotavljanje prestopništva, težave pa so tudi v pomanjkanju zavodov za mladoletne prestopnike, za defektno mladino, ki je zašla na kriva pota pa varstvenih ustanov, ki jih sploh ni. Te domove pesti tudi pomanjkanje kadrov — vzgojiteljev, saj bi bili ob ustrezni kadrovski zasedbi in novem zavodu, ki ga že dolgo načrtujejo v Sentvidu, pri svojem delu lahko še uspešnejši.«

Povejte še kaj vzpodbudnega o svojem delu.

»Na sodišču imajo mnogo razumevanja za moje delo, saj so mi pomagali, da sem organizirala oddelek za mladinsko kazensko sodstvo, ki se prepleta z delom socialnega delavca. Vendar v akcijah nismo zaprti le za sodniške zidove, saj sodelujemo s podobnimi ustanovami in strokovnjaki zunaj sodišča, pri svojem delu pa izkoriščamo tudi izkušnje strokovnjakov, ki delujejo z mladino. Včasih naletimo na težave, vendar zaradi njih ne smemo obupati. To nam uspeva zato, ker imamo otroke radi.«

Omenili ste težave, pri tem pa nas zanima, kaj pripelje mladino na kriva pota?

»Največkrat je vzrok za prestopništvo okolje, v katerem nekdo živi, predvsem družina. Večina mladih prestopnikov živi v neurejenih, alkoholičarskih družinah, ki so poleg tega še v materialnih težavah. Take otroke je težko resocializirati pa tega niso krivi vedno le starši, ki zaradi različnih vzrokov ne morejo storiti vsega. V vzgojo teh mladih ljudi bi morala odločneje in pravočasno posegati družba, ki je sicer že mnogo storila, pa vendar še premalo. Zal pogosto pozabljamo, da je vsak vloženi dinar v to dobra naložba, ki se bo obilno obrestovala pa čeprav šele čez 10 ali 20 let.«

Povejte kaj o mladinskem prestopništvu v občini Center.

»Tu ne delujejo le domači prestopniki, pač pa tudi njihovi vrstniki od drugod. Največ je prestopkov zoper premoženje, naraščajo pa kazniva dejanja nasilja, ki jih zakrivijo večje družbe mladoletnikov. Z mamili se ne srečam dosti, bolj pa me skrbi tabletomanija in pijančevanje. Za to je dovolj propagande pa tudi svetovni položaj in razvita komunikacijska sredstva mladino kar silijo v to. Za prepričevanje teh pojavov bi se morali povezati vsi, ki jih zanima usoda mladine ali se z njo poklicno ukvarjajo, za to pa je treba poznati osebnost mladih in okolje v katerem živijo.«

Za konec pa nam povejte še to, kakšno je vaše vodilo za delo?

»Predvsem mora biti človek pošten do sebe in do drugih, kdor se pa loti takega dela kot jaz, mora imeti še veliko mero ljubezni do mladine in do svoje naloge. Pri tem poklicu se moraš razdajati, vendar mislim, da to ni nobena posebna zasluga, pač pa le dolžnost. To je vprašanje vsakega človeka, ki dela, pri tem pa angažira srce in seveda spoštuje soljudi, jih razume in je pri tem sposoben samopremagovanja in odpovedovanja... A verjemite, to ni res nobena posebna zasluga!«

Se bi kramljala, pa ji delo ni dopuščalo. Zapustili smo jo z njenimi spisi, z mislimi na mladino, ki ji želi pomagati, z mislimi na delo in naloge, ki so njen dom in družina — pa tudi dolžnost. Zanj je dan prekratek, saj se, poleg dela na sodišču, posveča še javnemu delu, izobraževanju staršev, mladine in vzgojiteljev, delu za lepši vsakdan, ker se zaveda, da to delo zunaj sive sodniške stavbe vsak trenutek pomeni mladega prestopnika manj pred njeno uradno mizo.

J. O.

Skupno delo v prid našega zdravja

In tole naj bi bil nekakšen strupen intervju s šestimi od sedmih nagrajencev občine Center, s člani delovne skupnosti zdravstvene enote Nebotičnik. V odsotnosti dr. Olge Boljka, smo se pogovarjali z dr. Bogom Merljakom, višjim dentistom Vinkom Slanovcem, višjim tehnikom Nandetom Debeljakom, asistentko Sonjo Cotman, Antonijo Bradač, ki je ekonom in višjim tehnikom Milošem Hanžičem.

»Da bi pisali posebej o delu vsakega nagrajenca je težko, kajti naše delo je tako prepleteno med seboj, tako odvisno od dela sodelavcev, da bi samih lahko prav malo naredili,« je povedal dr. Bogo Merljak, ki opravlja svoj poklic že polnih 33 let. Začel je kot zobotehnik, naredil šolo za dentiste in stomatološko fakulteto. V Nebotičniku dela že 23 let. Dr. Merljak je bil glavni organizator javne zobozdravstvene službe v Ljubljani.

Z dr. Janezom Kobalom, prof. Antejem Logarjem in številnimi drugimi sodelavci smo si vselej prizadevali, da bi izboljšali našo zobozdravstveno službo, predvsem pa, da bi pomagali ljudem, ki so naše pomoči potrebni. Začetki so bili težki. Nismo imeli ne primerne prostora ne primerne materiala in instrumentov, ki smo jih potrebovali za svoje delo. Ze od začetka delam s čudovitimi ljudmi, ki so žrtvovali večino svojega prostega časa, da so hodili na razne tečaje, se izpopolnjevali in s tem koristili napredku našega zobozdravstva in pacientom. Povedati pa moram, da bi si težko zamišljali razvoj zobozdravstva brez pomoči klinik, predvsem stomatološke klinike.«

Za požrtvovalno in uspešno delo v zobozdravstvu je dr. Bogo Merljak dobil že priznanje — Red dela II. stopnje.

Lahko rečem, da je naredilo naše zobozdravstvo, od prvih začetkov pa do sedaj, ogromen korak naprej. Pretežna večina naših delavcev — od zdravnikov do tehnikov, dentistov, asistentk in ostalih je visoko strokovno usposobljena, vendar imamo pri svojem delu težave, tako kot jih imajo tudi marsikje drugje. Manjka nam namreč denar, da bi izpopolnili in modernizirali našo opremo, ki jo pri svojem delu potrebujemo.

Mislim pa, da je zelo pomembno, da smo se z integracijo, ki je bila leta 1968, uspeli zelo približati disperzaciji, saj smo uvedli disperzerje za predšolske in šolske otroke, za vaje in za odrasle.

Omenil sem, da sem delal z ljudmi, ki so žrtvovali ogrom-

no svojega prostega časa v korist razvoja našega zobozdravstva. Ena od takih sodelavk je tudi asistentka Sonja Cotman.«

Sonja Cotman dela v zobozdravstvu že 26 let. V Nebotičniku je od vsega začetka, to je 25 let, leto dni pa je delala na bivšem okrožnem uradu. Zadnjih pet let dela pri rentgeni in je s tem delom zadovoljna.

Začetki pa so bili težki. Ni bilo možnosti za šolanje, na delovnem mestu smo spoznavali material, se učili asistirati

Miloš Hanžič, višji tehnik

Sonja Cotman, asistentka

pri kirurških in ostalih posegih.«

Dnevno »gre skozi njene roke« od 30 do 40 pacientov. Glede na to, da prihajajo v Nebotičnik mnogi pacienti iz ljubljanske okolice in tudi iz bolj oddaljenih krajev, ima vedno dovolj dela. Pri svojem delu ima dobre aparate in zato teče njeno delo nemoteno.

Sonja Cotman pravi, da rada dela. O njenem delu v preteklosti pravi, namesto nje, dr. Merljak. Omeni njeno aktivnost v utrjevanju sindikalne dejavnosti, sodelovanje v upravnem odboru in delavskem svetu, neštete ure prostega časa, ki jih je žrtvovala za razvoj zobozdravstva.

Višji dentist Vinko Slanovec dela v zobozdravstvu nad 40 let, od tega v Nebotičniku 25 let.

bo, da bo skupaj s svojimi sodelavci še nadalje uspešno vodil Brivsko-frizersko podjetje. Da je bilo njegovo doseganje 27-letno vodenje podjetja uspešno, dokazuje tudi nagrada, ki jo je dobil letos spomladi, podelilo pa mu jo je Poslovno združenje obrti in komunale.

V prihodnje si bomo prizadevali, da bomo odprli še več poslovalnic. Sodobno urejeno poslovalnico bomo imeli na novi ploščadi Borisa Kraigherja, prav tako bomo imeli tudi nov, moderen salon v Kliničnih bolnicah. V prihodnje si želim, da bi za naše salone dobili več prostora in bi v prizadevanjih za še boljše delo in prostore tudi v prihodnje našli sodelavci skupen jezik ter tako lažje prebrodili težave, s katerimi se srečujemo.«

S. V.

Ivan Jereb: uspešno 27 let

Takoj na začetku moram povedati, da sem imela malo upanja, da bi za to številko Dogovorov lahko pripravila pogovor z enim izmed letošnjih nagrajencev občine Center, Ivanom Jerebom. V brivsko-frizerskem podjetju so mi namreč povedali, da je njihov direktor na zdravljenju v Laškem. Kljub temu sem zavrtela telefon, ki ga je zmotil prav med kosilom. Dogovorila sva se, da se bo naslednjega dne pomenila o njegovem delu kar po telefonu.

Ivan Jereb je direktor ljubljanskega Brivskega-frizerskega podjetja že polnih 27 let. Ko je začel leta 1946 delati, je imelo podjetje vsega skupaj tri poslovalnice.

»Začetek je bil težak, saj ni

bilo na voljo skoraj nobene opreme, imeli smo nekaj zastaralih sušilnih havb, ki smo jih sproti popravljali, da so bile uporabne. Šele leta 1950 smo lahko kupili nove havbe, vendar smo imeli še mnogo problemov; primanjkovalo je blaga, tako da ga še za delovne halje nismo imeli dovolj, ni bilo preparatov, ki smo jih potrebovali pri svojem delu. Prav tedaj se je začela »hladna trajna«, za katero je kasneje začela izdelovati preparate ljubljanska Ilirija.«

Ivan Jereb si je od vsega začetka prizadeval, da bi izboljšal delovne pogoje, moderniziral opremo in pripomočke, ki so jih potrebovali pri svojem delu. Kot sam pravi, so mu pri

tem trdno stali ob strani njegovi sodelavci in mu pomagali.

Sedaj ima Brivsko-frizersko podjetje v Ljubljani, pretežno v občini Center, 14 poslovalnic, od katerih je mnogo prenovljenih, modernih, nekaj pa jih je tudi na novo odprtih. V vseh poslovalnicah je zaposlenih 173 frizerjev in frizerk ter 32 učencev.

Najbolj sem vesel, če vidim, da so naši delavci zadovoljni, tako z delovnimi pogoji, kakor tudi z osebnimi dohodki. Da so z našimi storitvami zadovoljni tudi ljudje, je dokaz v tem, da imamo v naših poslovalnicah vedno dovolj dela.«

Tov. Jereb je vesel priznanja, ki ga je dobil in prizadeval si